

УДК 342.9.

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.301635

МІСЦЕ ТА ЗАСТОСУВАННЯ НОВОГО ЗАКОНУ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ» У РЕГУЛЮВАННІ ПУБЛІЧНИХ Е-ПОСЛУГ

Н. Є. Хлібороб

The article is dedicated to the analysis of the place and application of the new Law "On Administrative Procedure" in regulating public electronic services in Ukraine. Enacted on December 15, 2023, the Law aims to establish a system of unified, understandable, and transparent interaction between public authorities and citizens and businesses. The article examines the main provisions of the Law, focusing on the principles of administrative procedure and norms regulating the resolution of administrative matters using electronic digital technologies. Based on the analysis of legislation texts, comparative analysis, and consideration of practical aspects of the new law's implementation, the conclusion is drawn regarding the importance of applying its norms to the sphere of public services, including those provided through digital technologies. It is found that the Law of Ukraine "On Administrative Procedure" sets general standards for administrative procedure ensuring the observance of rights of individuals and legal entities in relations with administrative authorities, regardless of whether such interaction occurs through physical or electronic channels. Special legislation may define the specifics of providing certain types of public services, but the general standards of the Law of Ukraine "On Administrative Procedure" must be adhered to. The article also highlights the main directions for further research and possible directions for further development of legislation in this area. The application of the provisions of the Law of Ukraine "On Administrative Procedure" allows not just to copy the logic of the paper world into digital services, but to develop innovative approaches. This means that the right to participate in the administrative process can be implemented through online offices, the possibility to submit documents in electronic format, support for communication through digital channels and the creation of additional functions that complement the main service

Keywords: Public administration, administrative procedure, digital transformation, public services, decisions in automatic mode, public e-services

How to cite:

Khliborob, N. (2024). Place and application of the new Law "On Administrative Procedure" in the regulation of public e-services. ScienceRise: Juridical Science, 1 (27), 15–21. doi: <http://doi.org/10.15587/2523-4153.2024.301635>

© The Author(s) 2024

This is an open access article under the Creative Commons CC BY license

1. Вступ

З 15 грудня 2023 року в Україні набув чинності Закон України "Про адміністративну процедуру" [1]. Цей нормативно-правовий акт має велике значення, оскільки встановлює систему єдиної, зрозумілої та прозорої взаємодії між публічними органами та громадянами та підприємствами. Основною метою Закону є регулювання відносин між органами виконавчої влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами та іншими суб'єктами публічної адміністрації та фізичними та юридичними особами. Цей закон визначає порядок розгляду і вирішення адміністративних справ шляхом прийняття та виконання адміністративних актів.

Разом з тим, триває цифрова трансформація у сфері публічних послуг, яка має на меті покращувати «сервісну складову» найбільш затребуваних та популярних серед громадян публічних електронних послуг (далі – е-послуг). Зрештою, такий підхід є виправданим, адже, отримання адміністративних послуг з допомогою цифрових технологій здебільшого є зручним та доступним для особи. Для сфери публічного адміністрування застосування цифрових технологій має значний антикорупційний ефект.

Законодавство повинно відповідати цим змінам та забезпечувати ефективність та доступність публічних електронних послуг. Таким чином, дослідження місця та застосування нового За-

кону «Про адміністративну процедуру» у регулюванні публічних е-послуг стає актуальною задачею, що вимагає докладного аналізу та оцінки.

2. Літературний огляд

Тематиці адміністративних послуг та удосконаленню їх доступності для громадян в науковій літературі приділяється значна увага. Зокрема, значний внесок у наукову розробку даної тематики здійснив Тимошук В.П., який є провідним експертом у даній сфері та у своїх дослідженнях наголошує, що відповідно до статті 3 ЗАП, тільки принципи ЗАП мають пріоритет над іншим законодавством [2]. Окрім цього, окремі аспекти послуг а також питання ролі нового Закону України «Про адміністративну процедуру» щодо регулювання адміністративних послуг, досліджували провідні вчені в галузі адміністративного права. Зокрема, Бойко І. В. [3] досліджуючи сферу регулювання ЗАП, вказує на те, що значна кількість заявних адміністративних проваджень мають своїм результатом надання особі адміністративних послуг. Тож, із вступом у силу ЗАП провадження у таких справах буде здійснюється за правилами, закріпленими у ЗАП. О. Т. Зима, Школик А. М. досліджували загалом питання адміністративної процедури та особливості адміністративно-процедурного законодавства [4].

Питання цифровізації сфери адміністративних послуг досліджувала Соловйова О. М. Зокрема, вона акцентує на тому, що надання адміністративних послуг в електронній формі вимагає налагодженої системи міжвідомчої взаємодії між суб'єктами публічного адміністрування в різних сферах; відкритого доступу до різного роду інформаційних систем та баз даних; зберігання та захист інформації, отриманої в результаті надання адміністративної послуги. [5] Також, А. Осадчий детально аналізував цифровізацію адміністративних процедур на основі Європейських орієнтирів розвитку України в умовах війни [6].

Дослідження прав людини в умовах цифрової трансформації суспільства та проблемам реалізації, забезпечення та дотримання прав людини в умовах цифрових змін і перетворень суспільства стали предметом обговорення на V-му Харківському Міжнародному Юридичному Форумі, який відбувся в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого 20-24 вересня 2021 р. за результатом обговорення опубліковане монографічне дослідження. [7]

Поряд з тим, тематика електронних публічних послуг є недостатньо дослідженою в науковій літературі. Окрім цього, 15 грудня 2023 року набув чинності Закон України «Про адміністративну процедуру», який суттєво вплине на реалізацію прав, свобод приватних осіб в тому числі у сфері електронних публічних послуг, але правових аспектів цього впливу в науковій літературі не досліджено. З огляду на особливості правового регулювання цієї сфери, динамічність розвитку цифрових технологій, які впливають на реалізацію приватними особами свої прав таке дослідження є актуальним.

3. Мета та завдання дослідження

Мета дослідження – проаналізувати місце та роль нового Закону «Про адміністративну процедуру» у контексті регулювання публічних електронних послуг, зокрема оцінити, як закон регулює взаємодію державних органів та громадян у сфері надання електронних послуг, а також як він сприяє удосконаленню та забезпеченню якості цих послуг.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

1. Аналіз тексту Закону «Про адміністративну процедуру» з метою визначення його положень, що стосуються регулювання публічних електронних послуг та визначення можливостей для удосконалення системи в Україні,
2. Формулювання рекомендацій щодо подальших кроків у розвитку та вдосконаленні законодавства з питань публічних електронних послуг на основі результатів проведеного аналізу та оцінки.

4. Матеріали і методи

Матеріали і методи включають такі спеціально-наукові прийоми дослідження як: аналіз тексту законодавства: Для визначення конкретних положень нового Закону «Про адміністративну процедуру», які стосуються регулювання публічних електронних послуг, проводиться аналіз тексту закону. Порівняльний аналіз, що полягає у порівнянні різних аспектів законодавства та його впливу на практику регулювання. В дослідженні порівнювалися нові норми Закону «Про адміністративну процедуру» з Законом України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг».

5. Результати дослідження та їх обговорення

До набуття чинності Законом України «Про адміністративну процедуру» [1] правове регулювання сфери публічних в тому числі публічних електронних послуг здійснювалося рамковим

Законом України “Про адміністративні послуги”[8], та Законом України “Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг”[9], а також численними законодавчими та підзаконними нормативно-правовими актами з питань окремих видів публічних в тому числі адміністративних послуг.

15 грудня 2023 року набув чинності Закон України "Про адміністративну процедуру". Основною метою цього нормативно-правового акту є встановлення системи єдиної, зрозумілої та прозорої взаємодії між публічними органами та громадянами та підприємствами. Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про адміністративну процедуру», закон регулює відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ шляхом прийняття та виконання адміністративних актів.

Тож виникає запитання, чи будуть застосовуватися положення Закону України «Про адміністративну процедуру» до сфери публічних е-послуг, яка свою чергу теж опосередковує взаємодію між адміністративними органами та приватними особами, але вже з використанням цифрових технологій.

З цього приводу варто зауважити таке. Відповідно до перехідних положень Закону України “Про адміністративну процедуру” саме цей законодавчий акт займе ключове місце у системі регуляторів процедури надання адміністративних послуг. Так, згідно пункту 2 частини 2 Перехідних положень цитованого закону надання адміністративних послуг здійснюється відповідно до Закону України "Про адміністративну процедуру" та Закону України “Про адміністративні послуги” з урахуванням особливостей, визначених законами, які регулюють суспільні відносини у відповідних сферах.

Таким чином, Закон України «Про адміністративну процедуру» є загальним законодавчим актом, застосовується до всіх правовідносин між адміністративними органами та фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ щодо забезпечення реалізації права, свободи чи законного інтересу особи та/або виконання нею визначених законом обов'язків, захисту її права, свободи чи законного інтересу. А це означає, що Закон поширює свою дію на такі правовідносини, не залежно від того, чи ця взаємодія відбувається фізично чи через цифрові канали.

Закон України "Про адміністративну процедуру" встановлює загальні стандарти адміністративної процедури, за якої забезпечується дотримання прав фізичних та юридичних осіб у відносинах з адміністративними органами, зокрема таких як право бути заслуханим, подавати докази, бути поінформованими про мотиви відмови тощо. Ці стандарти є загальними та поширюються на відносини щодо отримання публічних послуг, незалежно від того, чи відбувається така взаємодія через фізичні канали доступу до публічних послуг, чи електронні. Спеціальним законодавством може бути визначено особливості процедури надання того чи іншого виду публічних послуг, але при цьому, загальні стандарти Закону України "Про адміністративну процедуру" мають бути дотримані.

Якщо детально проаналізувати Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про адміністративну процедуру», то віднаходимо там положення, що до приведення законодавчих актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються в частині, що не суперечить принципам цього Закону. Ця норма є орієнтиром для всіх сфер, в тому числі визначає правила застосування норм ЗАП у сфері публічних е- послуг. Таким чином, процедура надання публічних послуг, у тому числі електронних, потребуватиме коригування у відповідність до вимог цього Закону – найперше відповідності принципам адміністративної процедури.

Проте, маємо відзначити, що застосування норм закону не вимагає негайної зміни всієї цифрової процедури та «ламання» всієї системи функціонування електронних публічних послуг. Доцільним буде поступове коригування окремих складових системи, щоб забезпечити гарантування прав фізичних та юридичних осіб та відповідність принципам, які закріплені Законом України "Про адміністративну процедуру", зокрема: принципам ефективності, офіційності, гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні, гарантування ефективних засобів правового захисту.

Важливо, що Закон України «Про адміністративну процедуру» містить низку норм, що безпосередньо регулюють особливості адміністративної процедури із застосування цифрових технологій.

Розглянемо їх детальніше. По-перше, норми Закону України "Про адміністративну процедуру" регламентують порядок звернення до адміністративного органу з використанням цифрових технологій, а саме можливість подання електронної форми заяви. Відповідно до частини 2 статті 40 цитованого Закону заявник або його представник підписує заяву, подану в письмовій формі чи оформлену в письмовій формі, власноручно або з використанням електронного підпису, крім випадків, передбачених законодавством. При цьому, зазначено, що заява в електронній формі може бути подана з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг без накладення

електронного підпису, за умови автентифікації особи, яка подає заяву, відповідно до вимог законодавства у сфері електронної ідентифікації. Заява, що подається в електронній формі, повинна відповідати вимогам Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг"[10].

По-друге, нормами Закону регламентовано право на участь в адміністративному провадженні з використанням цифрових технологій. Так, відповідно до ч. 5 ст. 31 Закону допускається можливість уповноваження на представництво інтересів особи в адміністративному провадженні за письмовим клопотанням фізичної особи (довірителя), поданим в електронній формі. Так само адміністративний орган за можливості забезпечує учасникам адміністративного провадження безоплатний віддалений доступ у режимі реального часу до всіх матеріалів справи, що зберігаються в електронній формі, у тому числі з використанням засобів Порталу Дія.

Реалізація принципу офіційності в адміністративному провадженні є також ефективною з використанням цифрових технологій. Зокрема, налагодження електронних взаємодій, використання інформації, що міститься в національних електронних інформаційних ресурсах чи документах, дозволяє адміністративному органу діяти на підставі принципу офіційності, відповідно до якого адміністративний орган не вправі вимагати від особи надання документів та відомостей, що перебувають у володінні адміністративного органу або іншого органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування. Принцип офіційності наголошує на самостійності адміністративного органу у проведенні необхідних дій, таких як збір документів і інформації, встановлення фактів та інші процеси, що мають вирішальне значення для визначення обставин справи.

Під час надання е-послуг, реалізація цього принципу полягає, зокрема, у налагодженні електронної інформаційної взаємодії між публічними електронними інформаційними ресурсами. Завдяки цьому визначені набори даних, необхідні для розгляду справи, отримуються без залучення особи. У результаті застосування електронних інформаційних взаємодій (е-взаємодій) особа не має необхідності подавати відповідні дані чи долучати копії документів додатково в е-формі. А отже, "бігають дані, а не люди". Для прикладу, у е-послугах, що надаються на Порталі Дія, широко застосовуються е-взаємодії. Зокрема, одним з прикладів є послуга з реєстрації ФОП. У цій послугі реалізовано низку е-взаємодій, зокрема, з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та Реєстром страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. Як наслідок, користувачу не потрібно додатково звертатися до територіальних органів Державної податкової служби та Пенсійного фонду України із заявами, передбаченими законодавством. Необхідна інформація (дані) отримується автоматично. Зокрема, завдяки застосуванню е-взаємодій заявники не подають такі документи: копії документів, що підтверджують особу, та заяву про застосування спрощеної системи оподаткування.

Закон також встановлює можливість подання та дослідження електронних доказів. Так, доказами в адміністративному провадженні можуть бути дані відповідних національних електронних інформаційних ресурсів; електронні копії доказів.

Процедурним законодавством гарантується можливість автоматичного розгляду справи. Автоматичний режим прийняття адміністративного акта (ч. 2 ст. 69 ЗАП). Якщо рішення у справі може бути прийнято на підставі електронних документів у машинозчитувальному форматі та/або даних національних електронних інформаційних ресурсів, адміністративний акт приймається в автоматичному режимі у випадках, передбачених законом. Прикладом такої автоматичної е-послуги є "Реєстрація податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних" в Електронному кабінеті платника. Тобто, реєстрація відбувається на основі співставлення даних, які платник податків вносить у форму з нормативно визначеними критеріями, що є підставами для реєстрації. У цій та подібних послугах є необхідність якісного та чіткого визначення нормативних критеріїв, оскільки це безпосередньо впливає на кінцеві рішення під час проведення автоматичної реєстрації, а також налагодженні вичерпної кількості е-взаємодій з необхідними публічними е-реєстрами для верифікації та перевірки даних. Це покращить реалізацію принципу офіційності та, зокрема, сприятиме зниженню кількості необґрунтованих рішень щодо зупинення реєстрації податкових накладних та розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних. У випадку ж зупинення реєстрації податкової накладної, платник самостійно подає копії документів та письмові пояснення для ухвалення позитивного рішення. Якщо будуть краще прописані нормативні критерії, цифровізовані відповідні процеси, то можуть бути зменшені випадки, коли платнику податків під час автоматичної реєстрації податкових накладних та розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних доводиться подавати низку письмових документів та пояснень. А така необхідність буде дійсно обґрунтована та зумовлена зрозумілими чинниками.

Процедурне законодавство чітко закріплює відповідальність адміністративного органу за адміністративні акти, прийняті в автоматичному режимі. Це знову ж таки є важливою гарантією для учасників адміністративної процедури, яка відбувається в автоматичному режимі.

У Законі України “Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг”, також можемо помітити низку норм процедурного характеру, які регулюють окремі аспекти процедури надання електронних публічних послуг, зокрема, подання заяв в електронній формі, отримання результату електронних публічних послуг.

У частині 1 статті 6 цитованого Закону закріплено можливість використовувати електронну форму заяви та документів для отримання електронних публічних послуг у випадках, коли для отримання публічних послуг передбачено необхідність подання паперових заяви та документів. Також, передбачено можливість подання документів у формі електронного відображення інформації, що міститься у відповідному документі, засобами інформаційно-телекомунікаційних систем (у тому числі через Єдиний державний веб-портал електронних послуг) навіть у тих випадках, коли законодавством для отримання публічної (електронної публічної) послуги вимагається подання документів у паперовій формі.

Таким чином, порівнюючи процедурні норми, які опосередковують електронну взаємодію адміністративного органу та заявника, можемо підсумувати, що Закон України «Про адміністративну процедуру» містить більш загальні норми щодо регламентації цифрової взаємодії, які можуть бути застосовані не тільки до сфери публічних послуг, але і до інших видів адміністративних справ та ухвалення адміністративних актів. На наше переконання, загальні стандарти адміністративної процедури які визначені у положеннях Закону України “Про адміністративну процедуру” мають застосовуватися під час вирішення всіх адміністративних справ, в тому числі із використанням електронної взаємодії між адміністративним органом та приватною особою. Разом з тим, особливості цифрової взаємодії для окремих видів публічних послуг можуть визначатися положеннями спеціальних підзаконних нормативних актів. Зокрема, правила проведення реєстраційних дій, автоматичної реєстрації податкових повідомлень-рішень, реєстрації місця проживання, тощо. Разом з тим, такі положення мають бути сформульовані з достатнім рівнем гнучкості, з огляду на динамічність розвитку цифрових технологій.

Застосування положень Закону України «Про адміністративну процедуру» дозволяє не копіювати логіку паперового світу в цифрові сервіси. Зокрема, право на участь в адміністративному провадженні може реалізовуватись через онлайн-кабінети, можливість в електронному форматі подавати документи, е-докази, підтримку комунікації цифровими каналами, створення додаткових функцій от як “повідомити про неточні дані”, “повідомити про проблему”, які б доповнювали основну послугу, за якою звертається особа.

Розглянемо ще один приклад, ефективності норм Закону України "Про адміністративну процедуру», щодо регламентації електронних публічних послуг. Крайніми роками в Україні були реалізувалася ініціатива створення так званих “комплексних” адміністративних послуг. Високим попитом користувалася послуга “ЄМалятко”[11] – комплекс різних адміністративних послуг (реєстрація, соціальні виплати), які були пов'язані життєвою ситуацією - народження дитини. Така послуга була реалізована як експериментальний проект, на підставі відповідної Постанови Кабінету Міністрів “Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини” від 10 липня 2019 р. № 691 [12]. Ця Постанова містила і процедурні аспекти надання комплексної послуги. Таким чином, за відсутності загального процедурного Закону, такі норми визначалися на підзаконному рівні.

Із набуттям чинності Законом України “Про адміністративну процедуру” створюються можливості для розширення сфери комплексних адміністративних послуг, та буде сформована чітка загальна адміністративна процедура їх надання. Так, відповідно до частини 5 статті 41 Закону України “Про адміністративну процедуру” заявник може звернутися до адміністративного органу з єдиною заявою для вирішення кількох справ, що належать до компетенції різних адміністративних органів, якщо причиною для звернення є настання однієї події в житті заявника. В цьому разі, адміністративний орган, до якого подана єдина заява та документи (їх копії), що додаються до неї, формує дані, необхідні для вирішення кожної справи, та в порядку інформаційної взаємодії надсилає їх до іншого адміністративного органу. Зазначені дані є підставою для розгляду і вирішення справи іншим адміністративним органом, а заява та документи (їх копії), що додаються до неї, залишаються в адміністративному органі, до якого їх подано.

Закон України “Про адміністративну процедуру” для сфери адміністративних послуг однозначно позитивно вплине на можливості реалізації прав, свобод та інтересів фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення їх адміністративних справ шляхом прийняття та виконання адміністративних актів. Заявники матимуть можливість бути не просто адресатами рішень органів влади, а повноцінними учасниками адміністративних проваджень, у межах визначених адміністративною процедурою. Як учасники адміністративного провадження набуватимуть права: брати участь в адміністративному провадженні особисто або через своїх представників; ознайомлюватися з матеріалами справи; бути заслуханими адміністративним органом з питань, що є предметом адміністративного провадження, отримувати та надавати документи, інші докази, що стосуються обставин справи; бути поінформованими про слухання у справі (в разі його проведення); подавати клопотання.

Особливо ефективним застосування Закону України «Про адміністративну процедуру мало б стати для сфери адміністративних послуг соціального характеру. Зокрема, щодо призначення соціальних статусів, соціальних виплат та пільг. Адже відсутність належної адміністративної процедури має негативні наслідки для українських громадян у сфері соціального захисту. Зокрема, неможливість отримувати гарантований їм державою соціальних захист. Наприклад, часто відмови у призначенні пенсії належним чином не обґрунтовують, або вказують покликання на дані неіснуючих перевірок, тощо. Також, непоодинокими є випадки, коли підставами для відмови у призначенні соціальних статусів є недоліки чи неточності в документах, які раніше видані суб'єктами публічної адміністрації. Застосування принципів Закону України «Про адміністративну процедуру», зокрема принципу офіційності, який встановлює можливість використання інформації, яка заходиться в інформаційних реєстрах адміністративних органів, дозволяє оперативно вирішувати адміністративні справи та гарантувати дотримання прав приватних осіб.

Також е-послуга з призначення пенсії на Порталі електронних послуг Пенсійного фонду України передбачає, що після перевірки поданих онлайн документів для отримання пенсійного посвідчення потрібно відвідати ПФУ і з собою треба мати оригінали документів. Паперове пенсійне посвідчення можна забрати в підрозділі ПФУ за місцем перебування на обліку, а електронне пенсійне посвідчення – у відділенні банку, вказаному в заяві. Це є свідченням того, що є ще чималі можливості розвитку зазначеної е-послуги.

Підсумовуючи, відзначимо, що для удосконалення застосування Закону України «Про адміністративну процедуру» у сфері електронних публічних послуг, необхідним є приведення у відповідність відповідного галузевого законодавства. Ця тривала і клопітка нормотворча робота, з огляду на великий обсяг спеціалізованих нормативно-правових актів у сфері цифровізації публічних в тому числі адміністративних послуг. Але попри це, набуття чинності Законом України «Про адміністративну процедуру» дозволить під час розгляду адміністративних справ щодо надання електронних публічних послуг досягти ефективної реалізації прав, свобод та інтересів фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення їх адміністративних справ шляхом прийняття та виконання адміністративних актів.

Подальші дослідження можуть зосереджуватись на розробці науково обґрунтованих змін до законодавства, яке регулює публічні е-послуги в Україні. У зв'язку з швидким темпом розвитку цифрових технологій, дослідження можуть вивчати, як нові технології, такі як блокчейн, штучний інтелект, можуть бути використані для подальшого удосконалення надання публічних е-послуг в Україні. Разом з тим, наукові розробки можуть бути обмежені динамічним розвитком технологій та як наслідок – змінами в урядовій політиці.

6. Висновки

1. Закон України «Про адміністративну процедуру» встановлює загальні норми, які можуть бути застосовані не тільки до сфери публічних послуг, але і до інших видів адміністративних справ та ухвалення адміністративних актів. Дослідження показало, що ці норми можуть бути успішно застосовані і в електронній взаємодії між адміністративним органом та приватною особою.

2. Особливості цифрової взаємодії для окремих видів публічних послуг можуть бути визначені положеннями спеціальних підзаконних нормативних актів. Однак, важливо, щоб ці положення були сформульовані гнучко, з урахуванням динамічності розвитку цифрових технологій.

3. Застосування положень Закону України «Про адміністративну процедуру» дозволяє не просто копіювати логіку паперового світу в цифрові сервіси, а розробляти інноваційні підходи. Це означає, що право на участь в адміністративному процесі може бути реалізоване через онлайн-кабінети, можливість подавати документи в електронному форматі, підтримку комунікації цифровими каналами та створення додаткових функцій, що доповнюють основну послугу.

Конфлікт інтересів

Автор декларує, що не мають конфлікту інтересів стосовно даного дослідження, в тому числі фінансового, особистісного характеру, авторства чи іншого характеру, що міг би вплинути на дослідження та його результати, представлені в даній статті.

Фінансування

Дослідження проводилося без фінансової підтримки.

Доступність даних

Рукопис не має пов'язаних даних

Використання засобів штучного інтелекту

Автори підтверджують, що не використовували технології штучного інтелекту при створенні представленої роботи.

Література

1. Про адміністративну процедуру (2022). Закон України № 2073-IX. 17.02.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-IX#Text>
2. Тимошук, В. (2021). Теоретичні та практичні виклики становлення загальної адміністративної процедури в Україні. *Право України*, 10, 28–43. <https://doi.org/10.33498/loou-2021-10-028>
3. Бойко, І. В., Соловйова, О. М. (2020). Європейські стандарти та український концепт адміністративної процедури. *Modern researches: progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union*. Riga: Izdevniecība “Baltija Publishing”, 442–462. <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-43-3/1.25>
4. Бойко, І. В., Зима, О. Т., Соловйова, О. М., Школик, А. М.; Бойко, І. В. (Ред.) (2019). *Адміністративна процедура*. Харків: Право, 206.
5. Соловйова, О. (2023). Цифрові тренди законодавства у сфері адміністративної процедур. *Digital trends and anti-corruption reforms in public administration*. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-369-9-18>
6. Осадчий, А. Ю. (2023). Цифровізація адміністративних процедур. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень. *Одеса : Юридика*, 2, 26–30.
7. Лученком Д. В., Капліна, О. В., Настюк В. Я. та ін.; Лученка, Д. В. (Ред.) (2022). *Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства*. Харків: НЮУ імені Ярослава Мудрого, 272.
8. Про адміністративні послуги (2012). Закон України № 5203-VI. 06.09.2012. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>
9. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг (2021). Закон України № 1689-IX. 15.07.2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20/ed20211201#Text>
10. Про електронні документи та електронний документообіг (2003). Закон України № 851-IV. 22.05.2003. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
11. Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини (2019). Постанова Кабінету Міністрів № 691. 10.07.2019. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF#Text>
12. Сервісом «Малютко батьки новонароджених скористалися понад 370 тисяч разів (2023). Available at: <https://moz.gov.ua/article/news/servisom-emaljatko-batki-novonarodzenih-skoristalisja-ponad-370-tisjach-raziv->

Received date 01.02.2024

Accepted date 15.03.2024

Published date 31.03.2024

Наталія Євгенівна Хлібороб, Кандидат юридичних наук, доцент, кафедра адміністративного та фінансового права, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000

E-mail: Natalia.hliborob@lnu.edu.ua